

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від _____ 20 ____ року м. Тернопіль № _____

***Про затвердження положення
про карстово-спелеологічний
заказник місцевого значення
„Западина”***

Розглянувши клопотання управління екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації від 08 квітня 2024 року № 05.1/625, враховуючи протокол засідання комісії обласної військової адміністрації з попереднього розгляду документації щодо охорони, збереження та використання природно-заповідного фонду, відтворення його природних комплексів та об'єктів, охорони рослинного й тваринного світу від 10 квітня 2024 року № 2/24, рішення Борщівської міської ради Чортківського району від 15 грудня 2023 року № 3117 „Про погодження Положень про об'єкти природно-заповідного фонду”, накази Міністерства екології та природних ресурсів України від 25 лютого 2013 року № 65 „Про затвердження Інструкції щодо оформлення охоронних зобов'язань на території та об'єкти природно-заповідного фонду”, Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 02 серпня 2022 року № 281 „Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення положень про території та об'єкти природно-заповідного фонду України”, відповідно до законів України „Про природно-заповідний фонд України”, „Про місцеві державні адміністрації”, „Про правовий режим воєнного стану”, указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 „Про введення воєнного стану в Україні” і № 68/2022 „Про утворення військових адміністрацій”, від 5 лютого 2024 року № 49/2024 „Про продовження строку дії воєнного стану в Україні”:

1. Затвердити положення про карстово-спелеологічний заказник місцевого значення „Западина”, що додається.

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА ВІЙСЬКОВА АДМІНІСТРАЦІЯ
№ 230/01.02-01 від 17.04.2024

Сертифікат 26B2648ADD3032E10400000FE262F004B47AE00
Підписувач Важинський Володимир Михайлович
Дійсний з 21.12.2022 8:45:48 по 21.12.2024 8:45:48

2. Управлінню екології та природних ресурсів обласної військової адміністрації в місячний термін передати територію карстово-спелеологічного заказника місцевого значення „Западина” під охорону Борщівській міській раді Чортківського району.

3. Контроль за виконанням розпорядження доручити заступникові начальника обласної військової адміністрації згідно з розподілом обов’язків.

**Виконувач обов’язків начальника
військової адміністрації**

Володимир ВАЖИНСЬКИЙ

Світлана Беспоповцева

Ігор П’ятківський

Ірина Ленків

Сергій Калиняк

Володимир Комінко

Тереза Косяк

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядження начальника обласної
військової адміністрації

№ _____

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО КАРСТОВО-СПЕЛЕОЛОГІЧНИЙ ЗАКАЗНИК
МІСЦЕВОГО ЗНАЧЕННЯ
„ЗАПАДИНА”**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Карстово-спелеологічний заказник місцевого значення „Западина” (далі – Заказник) оголошено рішенням Тернопільської обласної ради від 26 серпня 2022 року № 605 „Про внесення змін та доповнень до мережі територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення”.

2. Заказник входить до складу природно-заповідного фонду України і охороняється як національне надбання, щодо якого встановлюється особливий режим охорони, збереження і використання.

3. Заказник площею 7,0 га розташований у Чортківському районі Тернопільської області в адміністративних межах Борцівської міської територіальної громади на захід від села Сапогів Чортківського району в урочищі „Западина”.

Частина земель Заказника площею 0,80 га розташована у межах території національного природного парку „Дністровський каньйон” та охоронної зони геологічної пам’ятки природи загальнодержавного значення „Печера „Ювілейна”.

4. Орган місцевого самоврядування, який здійснює свої повноваження на території Заказника, власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об’єктів, оголошених Заказником, у своїй діяльності керуються Конституцією України, законами України „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про природно-заповідний фонд України”, „Про Червону книгу України”, Водним та Лісовим кодексами України, Кодексом України про надра, іншими законодавчими і нормативно-правовими актами та цим положенням, забезпечують і несуть відповідальність за належний стан та додержання встановленого режиму території Заказника.

5. Межі земельних ділянок, на яких розташований Заказник, встановлюються в натурі, оформляються державними знаками та інформаційними матеріалами, наносяться на планово-картографічні матеріали уповноважених органів виконавчої влади у галузі земельних відносин, а також органів місцевого самоврядування, відображаються у формах державної статистичної звітності з кількісного обліку земель та землевпорядній документації відповідно до законодавства, обов’язково враховуються при здійсненні землеустрою, розробленні містобудівної документації, проектних матеріалів щодо планування території на регіональному рівні, а також при розвитку, забудові, використанні прилеглих територій.

До встановлення меж Заказника у натурі його межі визначенні відповідно до проекту створення заповідного об’єкту.

6. Адреса органу місцевого самоврядування, який здійснює повноваження на території Заказника: 48700, вул. М. Грушевського, 2, м. Борщів, Чортківський район, Тернопільська область, тел./факс: (03541) 2 20 65, електронна пошта: 04058485@mail.gov.ua.

II. МЕТА СТВОРЕННЯ І ЗАВДАННЯ

1. Метою оголошення Заказника є охорона та збереження у природному стані більше десяти чітко виражених карстових провалів діаметром 30-100 метрів, різних за глибиною та крутизною схилів, у яких подекуди гіпсові породи та неогенові вапняки виходять на поверхню, а також місць зростання гадючника звичайного (*Filipendula vulgaris*), конюшини гірської (*Trifolium montanum*) – видів флори, занесених до Переліку рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення на території Тернопільської області, ряду інших цінних видів рослинного світу.

2. Основними завданнями Заказника є:

збереження у природному стані карстових порожнин, місць зростання червонокнижних, регіонально рідкісних та інших видів флори;

запобігання знищенню чи пошкодженню рослин, що охороняються, поліпшення середовища їх існування, створення належних умов для розмноження у природних умовах та для розселення;

проведення наукових досліджень і спостережень за станом природних комплексів, що охороняються, та вивчення динаміки природних процесів, явищ, що відбуваються в них, розроблення наукових основ збереження, відновлення та відтворення ландшафтів;

здійснення науково-дослідних робіт з метою розробки заходів по збереженню і поліпшенню умов зростання охоронюваних видів рослин, збільшення чисельності їх популяції в умовах антропогенного впливу, що посилюється;

виконання відновлювальних робіт на землях з порушеними корінними природними комплексами, збереження та відновлення рослинних угруповань, що історично склалися;

проведення наукових досліджень і спостережень за станом природних комплексів, що охороняються, та вивчення динаміки природних процесів, явищ, що відбуваються в них, розроблення наукових основ збереження, відновлення та відтворення карстово-спелеологічних утворень;

підтримання загального екологічного балансу в регіоні;

поширення екологічних знань серед населення, тощо.

III. РЕЖИМ ТЕРИТОРІЇ ТА ОХОРОНА

1. Відповідно до Закону України „Про природно-заповідний фонд України” на території Заказника забороняється будь-яка діяльність, що суперечить меті та завданням Заказника, передбаченим цим положенням, і загрожує збереженню об’єкту природно-заповідного фонду, у тому числі:

механічне, хімічне, термальне, радіаційне забруднення карстових порожнин та забруднення їх відпрацьованими газами;

організація науково-дослідних експедицій, еколого-освітніх заходів без наявності спеціального дозволу на користування надрами та дозволу на спеціальне використання природних ресурсів, виданих в установленому порядку;

будівництво нових споруд, шляхів, лінійних та інших об'єктів транспорту, які не пов'язані з виконанням покладених на Заказник завдань, надання земельних ділянок під забудову, ведення особистого господарства, обслуговування житлових будинків та господарських споруд;

знищення та збір мінеральних та органічних утворень;

розвідувальні, підривні роботи, розробка всіх видів корисних копалин, будь-яке порушення ґрунтового покриву (крім випадків передбачених цим положенням) та форм рельєфу;

заліснення земельних ділянок з лучно-степовою та скельно-осипною флорою;

розорювання земель;

засмічення та забруднення території, у тому числі влаштування сміттєзвалищ, тощо;

полювання;

натаскування мисливських собак, перебування з ними на території Заказника;

знаходження на території Заказника з усіма видами вогнепальної зброї та знаряддями лову тварин, за винятком випадків передбачених цим положенням;

в період масового розмноження диких тварин з 1 квітня до 15 червня проведення робіт та заходів, які є джерелом підвищеного шуму та неспокою (пальба, проведення вибухових робіт, феєрверків, використання моторних маломірних суден, проведення ралі та інших змагань на транспортних засобах);

здійснення заходів з поліпшення санітарного стану лісів навколо місць гніздування хижих птахів, занесених до Червоної книги України (радіусом 500 метрів), та чорного лелеки (радіусом 1000 метрів), токовищ глухарів, тетеруків (радіусом 300 метрів);

збір (добування) об'єктів Червоної книги України та регіонально-рідкісних видів рослин і тварин (крім збору у наукових і селекційних цілях у встановленому порядку);

випалювання сухої рослинності або її залишків;

заготівля лікарської та технічної сировини;

влаштування пташників та літніх таборів для худоби;

випас худоби поза місць, відведених для цього;

інтродукція нових видів рослин і тварин без відповідних, узгоджених в установленому порядку обґрунтувань наукових закладів;

знищення окремих дерев та чагарників, усіх видів трав'янистої рослинності, за винятком регуляторних заходів, пов'язаних з розчищенням лучно-степових та скельно-осипних фітоценозів від деревно-чагарникової рослинності, знищення

інвазійних видів рослин, що проводяться у встановленому порядку, чи здійснення природокористувань, передбачених положенням про Заказник;
складування будівельних матеріалів, конструкцій, обладнання;
зберігання на території Заказника всіх видів отрутохімікатів та мінеральних добрив;
застосування пестицидів для боротьби з шкідниками та хворобами рослин без відповідного наукового обґрунтування;
проїзд транспорту за межами доріг загального користування;
в'їзд на територію Заказника всіх видів механізованого транспорту, за винятком службового транспорту органу місцевого самоврядування, який здійснює повноваження на території Заказника, власників або користувачів земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених Заказником, державних природоохоронних, інспекційних служб та рятувальних служб, пожежних автомашин (при ліквідації пожеж);
влаштування стоянок автотранспорту, ремонт, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів;
організація таборів, місць відпочинку на території Заказника поза межами місць, спеціально відведених для цього;
проведення пізнавальних екскурсій, що проводяться, поза маркованою екскурсійною стежкою;
інші види господарської діяльності, що можуть призвести до порушення природного ландшафту, природних зв'язків та ходу природних процесів, втрати наукової, господарської та естетичної цінності природних комплексів, що охороняються.

2. На території Заказника у встановленому порядку дозволяється:

використання його в природоохоронних, еколого-освітніх цілях, проведення науково-дослідних робіт, загальне використання природних ресурсів, обмежена господарська діяльність з додержанням встановленого цим положенням режиму території (заготівля громадянами сіна, випас худоби протягом липня-серпня тощо);

здійснення протипожежних та санітарних заходів, що не порушують режиму Заказника;

проведення пізнавальних екскурсій маркованою екскурсійною стежкою;

організація природоохоронної пропаганди, обладнання екологічних стежок, короткотривалі туристські екскурсії;

проведення відновлювальних робіт по здійсненню заходів щодо запобігання змінам природних комплексів у разі негативного антропогенного впливу або стихійного лиха, у тому числі розчищення лучно-степових та лучних фітоценозів від деревно-чагарникової рослинності та інвазійних видів рослин;

збереження і відтворення природних комплексів та об'єктів Заказника;

наукова, природоохоронна, господарська та інші види діяльності, що не суперечать цільовому призначенню, меті та завданням Заказника і проводяться з додержанням режиму охорони та збереження, встановленого цим положенням.

3. Спеціальне використання природних ресурсів у межах території Заказника здійснюється у порядку, визначеному статтею 9¹ Закону України „Про природно-заповідний фонд України”, іншими законодавчими та нормативними актами.

4. Орган місцевого самоврядування, який здійснює повноваження на території Заказника, власники або користувачі земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів, оголошених Заказником, беруть на себе зобов'язання щодо забезпечення режиму його охорони та збереження.

5. На орган місцевого самоврядування, який здійснює повноваження на території Заказника, власників чи користувачів земельних ділянок, водних та інших природних об'єктів у межах Заказника оформляються охоронні зобов'язання щодо додержання встановленого режиму території.

У разі зміни форми власності на земельну ділянку під Заказником, Землекористувача або його назви, орган місцевого самоврядування, який здійснює повноваження на території Заказника, зобов'язаний повідомити про це уповноважений орган виконавчої влади в галузі охорони навколишнього природного середовища в Тернопільській області з метою переоформлення охоронного зобов'язання.

6. Режим охорони та збереження Заказника враховується при землевпорядкуванні, розробленні регіональних та інших планів, проєктів будівництва, схем з розвитку тощо.

7. Державний контроль за дотриманням режиму охорони та збереження Заказника здійснюється спеціальними уповноваженими державними органами.

8. Громадський контроль за дотриманням режиму охорони та збереження Заказника здійснюється громадськими інспекторами з охорони довкілля, у межах повноважень, передбачених Кодексом України про адміністративні правопорушення.

IV. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ РЕЖИМУ ОХОРОНИ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ ЗАКАЗНИКА

1. Порухення режиму охорони та збереження Заказника тягне за собою дисциплінарну, адміністративну, цивільну або кримінальну відповідальність.

2. Відповідальність за порушення природоохоронного законодавства на території Заказника несуть особи, винні у:

нецільовому використанні території Заказника;

порушенні режиму охорони та збереження Заказника (пункт III.1);

псуванні, пошкодженні чи знищенні Заказника;

знищенні або пошкодженні інформаційно-охоронних та інших знаків;

самочинній зміні меж;

відведенні території для інших потреб;
організації на території Заказника господарської діяльності без документів, визначених чинними нормативно-правовими актами;
невжитті заходів, спрямованих на збереження видів флори і фауни, що охороняються, а також щодо попередження і ліквідації екологічних наслідків аварій та іншого шкідливого впливу на території Заказника;
перевищенні допустимих хімічних, фізичних, біотичних та інших впливів і антропогенних навантажень на території Заказника;
у незаконному використанні природних ресурсів.
Законодавством може бути встановлена відповідальність і за інші порушення законодавства про природно-заповідний фонд.

3. Юридичні та фізичні особи зобов'язані відшкодувати шкоду, заподіяну ними внаслідок порушення природоохоронного законодавства на території Заказника в розмірах і порядку, встановленому чинним законодавством України.

V. ЗМІНА МЕЖ, КАТЕГОРІЇ ТА СКАСУВАННЯ СТАТУСУ

1. Зміна меж, категорії та скасування статусу Заказника проводиться відповідно до статей 51-54 Закону України „Про природно-заповідний фонд України” за погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у галузі охорони навколишнього природного середовища на підставі відповідного експертного висновку.

**Заступник начальника управління -
начальник відділу формування
екологічної мережі, природних
ресурсів, екологічного моніторингу
та зв'язків з громадськістю
управління екології та природних
ресурсів військової адміністрації**

Ігор П'ЯТКІВСЬКИЙ

Ірина Ленків

Сергій Калиняк